

**МАЙСТЕРНІСТЬ КОМУНІКАЦІЇ
У МИСТЕЦЬКІЙ І ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ**

Збірник наукових праць

Частина I

*Житомир
2020*

УДК 371.13:372:378
ББК 74.1/74.58

Рекомендовано до друку Вченою радою Житомирського державного університету імені Івана Франка від 28.02.2020 року (протокол № 3)

Рецензенти:

Кубрак С. В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Поліського національного університету.

Танська В. В. – кандидат педагогічних наук, доцент, директор навчально-наукового інституту педагогіки Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Сахневич І. Д. – кандидат педагогічних наук, доцент, методист Навчально-методичного кабінету професійно-технічної освіти у Житомирській обласній раді.

Майстерність комунікації у мистецькій і професійній освіті: збірник наукових праць / за заг. редакцією Н.Є. Колесник, О.М. Піддубної, О.М. Марущак. – Житомир: ФО-П «Н.М. Левковець», 2020. – У 2-х ч. – Ч. I. – 280 с. + CD.

У збірнику наукових праць представлено матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Майстерність комунікації у мистецькій і професійній освіті» (25-26 березня 2020 року). Тематика статей – сучасні технології в інтеграційному освітньому просторі; проблема формування ключових компетентностей у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку; міждисциплінарна інтеграція як засіб розвитку творчої особистості. У збірнику наукових праць «Майстерність комунікації у мистецькій і професійній освіті» запропоновано актуальні проблеми лінгвометодичної підготовки майбутніх фахівців; представлено методику викладання мистецьких дисциплін засобами сучасних технологій; проаналізовано досвід сучасної мистецької освіти; виявлено шляхи формування мовної особистості учня початкових класів у Новій українській школі.

Збірник наукових праць адресований науковцям, магістрам освіти, педагогам-практикам, фахівцям у галузі професійної та мистецької освіти, майбутнім учителям початкових класів та вихователям закладів дошкільної освіти, методистам дошкільної та початкової ланки освіти.

УДК 371.13:372:378
ББК 74.1/74.58

© Н.Є. Колесник, О.М. Піддубна, О.М. Марущак
та колектив авторів, 2020
© ЖДУ імені Івана Франка, 2020

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	11
РОЗДІЛ I. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛІНГВОМЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ	13
Вітвицька С.С. АКМЕОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ ОСВІТИ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ	13
Голубовська І. В., Чуприна О. В. ІДЕЙНО-ТЕМАТИЧНА ТА ХУДОЖНЯ СПЕЦИФІКА ЗБІРКИ "ВЕЛИКІ ОЧІ" ОКСАНИ ІВАНЕНКО	18
Гордієнко О. А. ПРОБЛЕМИ УСУНЕННЯ СЛІВ-ПАРАЗИТІВ ІЗ МОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У КОНТЕКСТІ ЇХ ЛІНГВОМЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ	22
Демчук Л. І. ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	24
Дідко І. С. ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЕВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПРОЦЕСУ КОМУНІКАЦІЇ	28
Максимець Н. Ф. ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ УЧНІВ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ	30
Марущак О. М. ОКРЕМІ ПІДХОДИ ЩОДО ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ДИТЯЧОЇ ПЕРІОДИКИ	33
Мельничук Г. О. ВАЖЛИВІСТЬ КОМУНІКАЦІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ-СЛОВЕСНИКА	37
Проботюк О. Д. ФОРМУВАННЯ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ ПЕДАГОГА Й УЧНЯ ЯК ОДНЕ З ПРОВІДНИХ ЗАВДАНЬ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ	40

Табака О. М. МОВЛЕННЄВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	42
Усатий В. Д., Усатий А. В. МОВА В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	44
Швель В. В. ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ УЧНІВ	47
РОЗДІЛ II. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН ЗАСОБАМИ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.	51
Григорчук Л. В. ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНЦІЇ КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА НА ЗАНЯТТЯХ З ХОРОВОГО ДИРИГУВАННЯ	51
Колесник А. І., Колесник Н. Є. ПРОЄКТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ВИВЧЕННЯ УРОКІВ «ДИЗАЙН І ТЕХНОЛОГІЇ»	54
Лех Ю. Л. ПОЛІХУДОЖНЯ ТЕРАПІЯ ЯК ЗАСІБ КОРЕКЦІЙНОГО ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ	58
Мазуренко О. В. STEM – ПРОЄКТИ ЯК КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ ШКОЛЯРІВ	63
Максимчук А. П. НАВЧАЛЬНА ПОСТАНОВКА: НАТЮРМОРТ, ПОРТРЕТ, ФІГУРА ЛЮДИНИ З ДИСЦИПЛІНИ «РИСУНОК»	67
Миколайчук О. М. ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ОПТИМІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	70
Мойсєєнко С. В. ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ВЗАЄМОДІЇ В УМОВАХ НУШ	75
Мужевська Г. В. ВИКОНАВСЬКІ ТА ПЕДАГОГІЧНІ НАПРЯМИ РОБОТИ КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА ХОРЕОГРАФІЇ	79

Романюк О. О. ЕВОЛЮЦІЯ "ЗВІРИНОГО СТИЛЮ" У СКІФСЬКОМУ МИСТЕЦТВІ	83
Тимошук О. А., Безсмертна В. В., Шостачук Т. В. УКРАЇНСЬКА АНІМАЦІЯ: ПОГЛЯД КРИЗЬ ПРОСТІР І ЧАС	88
Фещук А. В., Колесник Н. Є. ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ ТВОРЧИХ УМІНЬ ЗАСОБАМИ ВЕБ- ДИЗАЙНУ	92
Шопіна М. А. ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДИКИ К.ОРФА У РОЗВИТКУ МУЗИЧНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДОШКІЛЬНИКІВ	94
Шостачук Т. В. МІСЦЕ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА В ПРОСТОРІ МИСТЕЦЬКОЇ КУЛЬТУРИ ТА В ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ	97
Якимчук Д. Д., Колесник Н. Є. ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ХУДОЖНЬОГО КОНСТРУЮВАННЯ У ДИЗАЙН-ПРОЄКТАХ УЧНІВ 5-10 КЛАСІВ	101
РОЗДІЛ III. ПРАКТИКА ТА ДОСВІД СУЧАСНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ.	105
Борисенко Н. С., Лісневська А. В. СИНТЕЗОВАНІ ВИДИ МИСТЕЦТВА ЯК СКЛАДОВА СУЧАСНОЇ МАСОВОЇ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	105
Гордієнко Ю. П., Голубовська І. В. КОМЕДІЯ МИХАЙЛА СТАРИЦЬКОГО "ЗА ДВОМА ЗАЙЦЯМИ" ЯК ХУДОЖНЯ ПЕРЕРОБКА П'ЄСИ ІВАНА НЕЧУЯ- ЛЕВИЦЬКОГО "НА КОЖУМ'ЯКАХ"	109
Дідух В. В., Колесник Н. Є. ВИКОРИСТАННЯ НЕТРАДИЦІЙНИХ ТЕХНІК МАЛЮВАННЯ НА УРОКАХ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ ТВОРЧОГО САМОВИРАЖЕННЯ УЧНІВ	111
Діжа О. С., Максимчук А. П. СУЧАСНЕ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНИХ СМАКІВ ШКОЛЯРІВ	117
Дьячук А. І. УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ НА ЗАНЯТТЯХ З ХОРОВОГО ДИРИГУВАННЯ	119

- Н. Б. Коржова, К. В. Таранік-Ткачук [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/navchalni-programy.html>.
2. Застровська С. О. Загальне поняття мовної особистості / С. О. Застровська // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2011. – № 6. – С. 159–163.
  3. Семенюк О. А. Основи теорії мовної комунікації : навч. посіб. / О. А. Семенюк, В. Ю. Паращук. – К. : Академія, 2010. – 240 с.

О. М. Табака,

асистент кафедри початкової та дошкільної освіти
(Львівський національний університет імені Івана Франка)

Мовленнєва компетентність як важлива характеристика особистості дитини старшого дошкільного віку

Дошкільна освіта – це перша й дуже важлива сходинка в житті дитини, яка покладена збагачувати її досвід, сприяти формуванню первинного світогляду, розвитку творчого потенціалу та набуттю необхідних знань. Та чи не найважливішим завданням дошкільної освіти є формування мовленнєвої компетентності малюка.

У "Базовому компоненті дошкільної освіти" мовленнєву компетентність охарактеризовано як інтегративне вміння адекватно й доречно спілкуватись рідною мовою в різних життєвих ситуаціях (висловлювати свої думки, наміри, бажання, прохання), розповідати, пояснювати, розмірковувати, оцінювати, використовувати як мовні, так і позамовні (міміка, жести, рухи) та інтонаційні засоби виразності, форми ввічливості (мовленнєвий етикет); спостерігати за своїм мовленням та мовленням інших, виправляти помилки, дотримуючись загальної культури мовлення, прагнення дитини творчо самореалізуватися. Мовленнєва компетентність передбачає також сформованість фонетичної, лексичної, граматичної, діалогової та монологічної компетенцій [1, с. 28].

Усі складові мовленнєвої компетентності взаємозалежні та взаємопов'язані. Саме вони формують основну здатність людини як свідомої істоти – мислити та висловлювати свої думки словами, використовувати мову для особистісного самовираження та взаємодії зі світом людей.

Хочемо зосередити увагу на тих складових мовленнєвої компетентності, які, насамперед, допоможуть малюку в його подальшому житті, зокрема під час навчання у школі. Мова йде про уміння й навички мовленнєвої взаємодії. Педагоги початкової школи наголошують, що сучасні діти, надто захоплені світом комп'ютерних технологій, часто не можуть порозумітися, налагодити контакт, пояснити, вислухати тощо. Малюкам важко входити в соціальний світ, порозумітися з ним і не загубитись у ньому.

О. Саприкіна та О. Мартинюк зазначають, що формування навичок мовленнєвої взаємодії з однолітками набуває у старшому дошкільному віці неабиякого значення. Адже саме комунікативно-мовленнєвий розвиток зумовлює здатність старших дошкільників планувати свою діяльність, узгоджувати її з партнерами та домовлятися з ними про спільні дії. Педагоги говорять про те, що високий рівень мовленнєвих досягнень дає можливість дитині реалізувати як соціальну, так і інтелектуальну активність у колі однолітків. Спрямованість на

комунікацію, потреба і прагнення зрозуміти інших і бути зрозумілим змушують дошкільника будувати й перебудовувати мовленнєві висловлювання в таких певних формах, які забезпечують взаєморозуміння [1, с. 59].

О. Кононок вважає, що дітей старшого дошкільного віку необхідно навчати дотримуватись основних правил позитивного спілкування, зокрема:

поважати партнера, підкреслювати його значущість, адже базовими потребами кожної дитини є потреба у визнанні, прийнятті та повазі – проявляти повагу до однолітка слід широко й у різні способи (брати до уваги його пропозиції, враховувати його знання і можливості, надавати право вибору, схвалювати його досягнення тощо);

підкреслювати спільне – "ми з тобою схожі" (єдність інтересів, цілей, завдань, планів, думок);

проявляти інтерес до проблем партнера – інтерес має бути явним, тобто вираженням за допомогою слів, дій, учинків, адже байдужість до товариша гальмує конструктивне спілкування [1, с. 60].

Хочемо також звернути увагу на те, що дошкільники охоче займаються будь-якою діяльністю, у тому числі і мовленнєвою, якщо у них є внутрішня потреба, мотивація. Т. Піроженко вважає, що спрямованість на розвиток мотиваційної сфери особистості дає змогу використовувати резерви психіки, вікові можливості та природні здібності дитини. Автор зауважує, що потреба у спілкуванні не лише допомагає дитині набувати досвіду мовленнєвої взаємодії, а й створює умови для того, щоб реалізувати свою індивідуальність у загальній справі, та, що не менш важливо, навчає дошкільника ділитися власним досвідом, приділяти увагу людям, шанувати їх тощо [3, с. 4-5].

Н. Гавриш стверджує, що лише власний досвід пізнання, осмислення, яке є результатом внутрішньої інтелектуальної, душевної роботи, емоційної активності, дає змогу привласнити ті соціокультурні надбання, які ми, педагоги, прагнемо передати дітям.

У дитини-дошкільника треба пробудити "внутрішню силу", бажання оволодіти гарними манерами спілкування, знаннями, вміннями та навичками, які лежать в основі мовленнєвої компетентності. М. Чумарна підкреслює, що воля дитини є рушієм її внутрішньої сили. За словами автора, досвід живого спілкування, активність у висловлюванні своєї позиції, мотивування й осмислення своїх дій розширюють комунікативні можливості дитини, запобігають певним стресам у спілкуванні, глибоко, на думку Марії Чумарної, – розкривають потенціал внутрішньої сили [4].

Таким чином, формуючи у вихованців мовленнєву компетентність, педагоги допомагають їм впевненіше крокувати стежиною життя, використовуючи мову як найбільший дар людини.

Список використаної літератури

1. Базовий компонент дошкільної освіти / науковий керівник : А. М. Богуш, дійсний член НАН України, проф. д-р пед. наук ; авт. кол-в : Богуш А. М., Беленька Г. В., Богиніч О. Л. та ін. – К., 2012. – 64 с.
2. Гавриш Н. Смыслоустройство как заповука успеха / Н. Гавриш // Дошкільне виховання. – 2008. – № 10. – С. 5–7.
3. Піроженко Т. Комунікативно-мовленнєвий розвиток дошкільника / Т. Піроженко. – Тернопіль : Мандрівець, 2010. – 152 с.
4. Чумарна М. Чумарна, М. І. Світ малого українця : мовний розвиток дитини від 1 до 11 / М. І. Чумарна. – [б. м.] : [б. в.], [б. р.]. – 160 с.